

Jerzy Starnawski, Dorota Chróścielewska-Kuźniakowa, Marek Smurzyński

Uniwersytet Łódzki

Biuletyn Polonistyczny 29/2 (100), 206-214

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

cyjne dra S. Kruka oraz wszczęto przewód habilitacyjny dra J. Misiewicza. Doc. dr hab. L. Ludorowski uzyskał stopień profesora nadzwyczajnego.

Tytuły doktorskie uzyskali mgr mgr: T. Piersiak, D. Mazurek, S. Münch oraz A. Kalinowska.

Pracownicy Instytutu kontynuowali prace nad 11 tematami prac koordynowanych centralnie, spośród których 4 mają charakter literaturoznawczy. Są to:

- "Kartoteka polskich pieśni i wierszy ludowych" (kierownik tematu: doc. dr hab. J. Bartmiński);

- "Kartoteka życia literackiego i naukowego Lublina, Zamościa i Chełma w latach 1918-1939" (dr hab. S. Kruk);

- "W kręgu polskiej powieści historycznej XIX i XX w." (prof. dr L. Ludorowski);

- "Ewolucja współczesnej poezji polskiej" (doc. dr hab. J. Świąch).

Zakład Teorii Literatury zorganizował sympozjum naukowe "Wokół zagadnień powieści", a Zakład Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski - sesję nt. "Twórczości Stefana Żeromskiego w kontekście literatury polskiej".

Elżbieta Rzewuska

UNIwersytet Łódzki
KATEDRA LITERATURY STAROPOLSKIEJ I NAUK POMOCNICZYCH
(OD 1 LISTOPADA 1982 DO 31 GRUDNIA 1985)

Skład Katedry od 1 października 1983 r. - prof. dr J. Star-nawski - kierownik Katedry; adiunkci: dr dr J. Duk, J. Kuczyńska, K. Płachcińska (awansowana do stopnia adiunkta 1 czerwca

1985); st. asyst.: mgr mgr H. Kasprzak-Obrębska, D. Mazanowa, A. Obrębski, M. Wichowe.

W latach ostatnich (od 1982/83 począwszy) kilka osób przebywało na urlopach wychowawczych. Zatrudniono zastępczo w latach 1983/84 i 1984/85 trzy osoby z zewnątrz na 1/2 etatu adiunkta (roczne kontrakty): dr dr J.Z. Lichańskiego z Biblioteki Narodowej w Warszawie, SJ. Buksińskiego, emerytowanego dyrektora Biblioteki WSP w Częstochowie, J. Kowalczykównę z Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli. Dwaj pierwsi wymienieni prowadzili zajęcia z literatury staropolskiej (kontraktów z nimi nie można było przedłużyć wobec braku możliwości); dr Kowalczykówna prowadziła zajęcia z nauk pomocniczych, także z literatury dziecięcej i młodzieżowej (również na bibliotekoznawstwie - zajęcia specjalistyczne dla seminarzystów prof. J. Starnawskiego). Zajęcia jej, bardzo specjalistyczne i nietypowe okazały się się potrzebne; skutkiem tego umowa o pracę w wymiarze 1/2 etatu została przedłużona na r. 1985/86. Dr Kowalczykówna przygotowała pracę habilitacyjną o twórczości Kornela Makuszyńskiego. Najstarszy adiunkt Katedry, dr Duk, pracuje nad elementami barokowymi we współczesnej poezji polskiej.

W dniu 22 lutego 1985 doktoryzowała się st. asyst. K. Płachcińska na podstawie dysertacji pt. "O »Roksolankach« Szymona Zimorowica", w dniu 24 czerwca 1985 r. doktoryzował się wykładowca WSP w Częstochowie Edmund Łągiewka na podstawie dysertacji pt. "Konstanty Wojciechowski - uczonec i nauczyciel". Mgr Wichowa ukończyła dysertację doktorską pt. "O dwu siedemnastowiecznych przekładach »Metamorfoz« Owidiusza".

Na inaugurację roku akad. 1985/86 nagrodę ministra nauki, szkolnictwa wyższego i techniki otrzymał prof. J. Starnawski za książkę pt. "Dzieje wiedzy o literaturze polskiej (do końca

XVIII w.)". Nagrodę rektorską III stopnia otrzymała w r. 1983 dr J. Kuczyńska.

Katedra gościła w dniach 5 i 6 XI 1985 wykładowców literatury staropolskiej z kilku zaprzyjaźnionych uczelni (UJ, UAM, UŚl., WSP w Zielonej Górze) na konferencji poświęconej problemowi "Jak wykładać literaturę staropolską". Prelegentami byli: Z.J. Nowak (UŚl.), T. Witczak (UAM), A. Jarosz (i jako współautorki dwie jego koleżanki z UŚl.), R. Ocieczkowa (UŚl.), J. Malicki (UŚl.), A. Borowski (UJ), J. Starnawski (Uł). Konferencja miała charakter roboczy, jej tematem była wzajemna wymiana doświadczeń. Referat miejscowy dotyczył roli i sytuacji łaciny w uniwersyteckim nauczaniu literatury staropolskiej. W Katedrze Literatury Staropolskiej i Nauk Pomocniczych Uł przyjęto od r. 1982/83 począwszy tryb, według którego ćwiczenia z literatury staropolskiej w II semestrze we wszystkich grupach są prowadzone w połowie przez neolatynistę mgra A. Obrębskiego. Zajęcia neolatynistyczne obejmują to wszystko, co w programie I roku ma związek z łaciną. Zaczyna się od uczenia łacińskich tytułów i nazwisk, czyta się fragmenty polsko-łacińskiej prozy i poezji, doprowadzając studentów do pokazania heksametru, dystychu elegijnego i paru metrów horacjańskich używanych przez Kochanowskiego. Wprowadzenie w Uł w tej skromnej dawce "łaciny staropolskiej" może wpłynąć na to, że zacznie się zmniejszać liczba nauczycieli licealnych języka polskiego nie rozumiejących tytułu "de republica emendanda".

Z Katedrą związane jest Podyplomowe Studium Neolatynistyczne, kształcące w łacinie średniowiecznej i renesansowej asystentów i adiunktów wyższych uczelni, pracowników bibliotek, muzeów, archiwów itp., badaczy dziejów Polski dawnych wieków (historyków, historyków filozofii, historyków państwa i prawa,

historyków sztuki, historyków literatury itp.). W składzie wykładowców zaszły ostatnio zmiany. Obecny skład przedstawia się następująco: prof. dr J. Domański (IFiS PAN) i dr R. Zawadzki (PAT w Krakowie) - łacińska literatura średniowieczna; prof. dr S. Zabłocki (UG) i dr J. Budzyński (Biblioteka UW/r.) - łacińska literatura renesansowa; prof. dr J.B. Korolec (IFiS PAN) - nauka o rękopisie średniowiecznym; doc. dr R. Rosin (UŁ) - paleografia łacińska; prof. J. Starnawski (UŁ) - wstęp do studiów neolatynistycznych. Zajęcia odbywają się 10 razy w ciągu roku - łącznie 240 h (w tym 60 h lektoratu wyższego łaciny, nie obowiązującego słuchaczy będących z wykształcenia filologami klasycznymi). Lektorat prowadzi doświadczony nauczyciel i emerytowany dyrektor liceum, mgr H. Konarzewski.

W okresie sprawozdawczym prof. J. Starnawski, adiunkt dr J. Duk i st. asyst. mgr H. Kasprzak-Obrębska wystąpili z referatami na sesji poświęconej dwusetnej rocznicy Katedry literatury polskiej UJ; prof. J. Starnawski - na sesji hozańskiej w Olsztynie, na sesjach Kochanowskiego: w IBL, w UJ, w UMCS (tu bez referatu), w UŚl. (tu także mgr D. Mazanowa z referatem). Prof. J. Starnawski wygłosił także referaty: na sesji "Między Wschodem i Zachodem" Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, na sesji K. Brodzińskiego w Tarnowie, na sesji poświęconej epistolografii w UW (tu także dr Duk). Mgr A. Obrębski wygłosił referat na sesji poświęconej Nideckiemu w Oświęcimiu; uczestniczył wspólnie z mgr M. Wichową w sesji poświęconej antykowi u Kochanowskiego (UAM). Mgr D. Mazanowa przedstawiła referat na sesji poświęconej powieści historycznej (UMCS).

Prof. J. Starnawski odbył kilka podróży zagranicznych, w Rzymie (w Stacji Naukowej PAN) wygłosił referat w języku francuskim o baroku w poezji polskiej, w Giessen w Studium sławis-

tycznym przeprowadził trzy wykłady dwugodzinne w języku niemieckim o literaturze stanisławowskiej w Polsce, o wybranych kartach z dziejów polonistyki (przełom XIX i XX w.), o warsztacie bibliograficznym literatury polskiej. Drugi z wymienionych powtórzony został w Germesheim (filia uniwersytetu w Moguncji). W Moguncji, w studium filologii klasycznej wygłosił po łacinie referat o tym, co najdawniejsi kronikarze polscy wiedzieli o starożytnym Rzymie, w Nicei, w Poitiers i w Paryżu mówił o poetach łacińskich w Polsce w dobie renesansu i o znajomości Kochanowskiego we Francji (w języku francuskim). Drugi temat powtórzył także w Sorbonie dla studentów francuskich polonistyki. Wziął udział w sesji poświęconej Kochanowskiemu w uniwersytecie fryburskim w Szwajcarii, wygłaszając referaty po niemiecku, po francusku i po polsku. W sesji uczestniczyła także dr J. Kuczyńska. Katedra Romanistyki UŁ kierowana przez prof. dra K. Kupisza zorganizowała w UŁ wspólnie z lyońskim środowiskiem renesansistów sesję komparatystyczną "Kochanowski - Ronsard". Tu prof. Starnawski wystąpił z odczytem o Kochanowskim we Francji. Wziął udział w kongresie latynistów w Durham z referatem łacińskim o dziejach sławy Sarbiewskiego w Anglii; w kongresie neolatynistów w Wolfenbüttel z referatem w języku niemieckim na temat jezuickiego dramatu o Dantyszku z pierwszej połowy XVIII w.

Gośćmi zagranicznymi Katedry (ściślej Podyplomowego Studium Neolatynistycznego) byli: prof. Dietrich Briesemeister z Germesheim (referat o łacińskich przekładach poematów hiszpańskich i portugalskich), prof. Philibert Secrétan z Fryburga szwajcarskiego (referat o "Utopii" T. Morusa), prof. Marie-José Benéjam z Nicei (referat o humanizmie francuskim).

Jerzy Starnawski

KATEDRA LITERATURY ROMANTYZMU I LITERATURY WSPÓŁCZESNEJ
1984/1985

Katedra pracowała pod kierunkiem doc. dr hab. K. Poklewskiej. Skład osobowy stanowili: docenci - dr hab. dr hab. B. Kocówna, A. Kowalczykowa; dr dr - D. Chróścielewska-Kuźniakowa, J. Lasecka-Zielakowa, E. Olejniczakowa, W. Nowakowska; B. Świontkowa (adiunkt Katedry), T. Błażejowski, J. Brzozowski; R. Kanarek, A. Płużewski, J. Poradecki, J. Rozental, J. Rzymowski, S. Tomaszewski; mgr J. Szczecińska.

Obok objętych planem zajęć dydaktycznych pracownicy Katedry prowadzili kursy przeznaczone dla kandydatów na studentów, wywodzących się ze środowisk małomiasteczkowych i wiejskich. Kursy miały na celu wyrównanie poziomu wiedzy między tymi uczniami a kandydatami z dużych aglomeracji.

Pracownicy uczestniczyli również w życiu kulturalnym Łodzi. Wygłaszali specjalistyczne odczyty poświęcone najciekawszym propozycjom literatury polskiej i światowej - przeznaczone dla działaczy kultury oraz dla nauczycieli łódzkich i podłódzkich szkół. Raz w miesiącu urządzano spotkania naukowe (o charakterze zamkniętym), podczas których zapoznawano się z własnymi pracami badawczymi.

Dwójka kolegów (J. Brzozowski i S. Tomaszewski) uzyskała stopnie doktorskie.

Dr A. Płużewski reprezentował Polskę podczas prac Komisji do spraw młodych pracowników nauki - powołanej ad hoc przez Światową Federację Pracowników Nauki (Praga, październik 1985 r.).

Dr D. Chróścielewska-Kuźniakowa uczestniczyła (maj 1985) w Sarajewskich Międzynarodowych Dniach Poezji, zorganizowanych

przez Związek Pisarzy Jugosławii, a poświęconych współczesnej poezji i krytyce.

Pracownicy Katedry opiekowali się także studenckim Kołem Naukowym, którego członkowie rekrutują się spośród najzdolniejszych młodych polonistów.

Dorota Chróścielewska-Kuźniakowa

INSTYTUT TEORII LITERATURY, TEATRU I FILMU
1984/1985

W ramach Instytutu, którego dyrektorem jest prof. dr T. Cieślikowska, pracują następujące zakłady:

1. Zakład Teorii Literatury - kierownik prof. dr T. Cieślikowska. W zakładzie zatrudnionych jest 9 adiunktów i 1 asystent. Zainteresowania badawcze Zakładu ukierunkowane są przez problematykę teorii dzieła literackiego, tekstu literackiego i ogólnie przez zagadnienia metodologii badań literackich. W kręgu głównych zainteresowań Zakładu znajduje się również historia poetyki (ze szczególnym uwzględnieniem problemów genologicznych) oraz zagadnienia relacji między literaturą i innymi sztukami.

Pracownicy Zakładu, podobnie jak w latach poprzednich, wygłosili serię odczytów w środowisku młodzieży licealnej, popularyzując niejednokrotnie trudną problematykę teoretycznoliteracką. Przedmiotem odczytów była tak literatura polska, jak niektóre zagadnienia wybrane z literatury obcej. Akcją tą kieruje dr H. Pustkowski. Odczyty wygłaszali: dr dr G. Szymczyk-Kluszczyńska, G. Gazda, H. Pustkowski, D. Szajnert, J. Ślósarska.

2. Zakład Dramatu i Teatru - kierownik prof. S. Kaszyński. W Zakładzie zatrudnionych jest 2 adiunktów i 5 asystentów. Tematyka badawcza obejmuje teorię i historię dramatu i teatru oraz historię doktryn i krytyki teatralnej.

3. Zakład Wiedzy o Filmie - kierownik doc. dr P. Wert. W zakładzie zatrudnionych jest 5 adiunktów i 2 asystentów. Tematyką badawczą jest teoria, historia i socjologia filmu. Zakład zajmuje się również badaniem funkcji filmu w dydaktyce szkolnej.

Z Zakładem Wiedzy o Filmie ściśle związana jest Pracownia Radia i Telewizji kierowana przez doc. dr P. Wert. Pracownia prowadzi podstawowe badania nad różnymi typami programów telewizyjnych w Polsce w aspekcie genologicznym, zajmuje się także badaniami nad krytyką telewizyjną.

W dniach 15 i 16 XI 1984 r. Zakład Wiedzy o Filmie zorganizował ogólnopolską konferencję nt. "Problemów metodologii w rozwoju polskiego filmoznawstwa". Konferencja została zorganizowana na 25-lecie Zakładu Wiedzy o Filmie i połączona była z wystawą pt. "Zakład Wiedzy o Filmie UŁ w rozwoju kultury filmowej", zorganizowaną przez Muzeum Kinematografii i oddział Muzeum Historii Miasta Łodzi. Z tej okazji wydano również okolicznościowy biuletyn.

Pracownia Radia i Telewizji przygotowuje do druku (w Wydawnictwie Łódzkim) książkę zbiorową pod red. P. Wert pt. "Z badań nad teatrem telewizji w Polsce". W pracy tej znajdują się rozprawy autorów: P. Wert, J. Kuczy, J. Pyczewskiej-Pilarek, G. Stachówny, W. Fedzina i T. Miziołek.

Poza tym w "Przekazach i opiniach" nr 3-4/1984 ukazała się praca P. Wert pt. "Telewizja w kulturze, w badaniach pol-

skich filmoznawców" (w ramach autoprezentacji ośrodków naukowych w Polsce).

Marek Smurzyński

**UNIwersYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU
INSTYTUT FILOLOGII POLSKIEJ
1984/1985**

W minionym roku akad. 1984/85 odeszli z Instytutu: mgr mgr M. Cichońska i Z. Podhajecka z Zakładu Teorii Literatury oraz mgr M. Maciejewska z Zakładu Historii Literatury.

Doc. dr hab. L. Słowiński został mianowany profesorem nadzwyczajnym, dr hab. dr hab. D. Ratajczakowa i W.R. Rzepka otrzymali stanowiska docentów. Obroniona została jedna praca doktorska i odbyły się dwa kolokwia habilitacyjne. Otwarto 5 przewodów doktorskich. Stopień magistra filologii polskiej uzyskało 73 studentów stacjonarnych.

W roku akad. 1984/85 przyznano nagrody następującym pracownikom:

- nagrody indywidualne ministra nauki, techniki i szkolnictwa wyższego: prof. dr A. Sajkowski i dr I. Sarnowska-Gieffing;
- nagroda rektora: naukowa I stopnia - doc. dr hab. doc. dr hab. E. Balcerzan, W.R. Rzepka; naukowa II stopnia - dr hab. B. Chrzęstowska; naukowa III stopnia - mgr mgr J. Maleszyńska, K. Trybuś; dydaktyczna III stopnia - dr J.T. Pokrzywniak.

Zakład Teorii Literatury zorganizował w ramach współpracy naukowej między UAM a Uniwersytetem Sztokholmskim kurs literatury polskiej XX w. Kurs odbył się w okresie 8-17 IX 1985